

LITERATURĂ

Tatonările lui Ștefan Manasia

Ștefan Manasia
Cartea micilor invazii
Editura Cartea Românească, 2008

19,95 lei

După un notabil debut editorial cu *Amazon*, volum de vizionarism biografic și atmosferă psihedelică, și după *cînd TU vii. etica grunge*, volum „samizdat“ fără ISBN, tînărul poet clujean (prin adopție) Ștefan Manasia recidivează, schimbînd registrul și... reinventîndu-se. Mult mai experimentală, *Cartea micilor invazii* recuperează și prelungeste, pe noi coordonate, ultimul op, mișcînd varii tipuri de discurs și de punere în pagină, injectînd LSD suprarealist în venele oboșite ale biograficului și făcînd naveta între polul agresivității protestatere (inserturile din *Exasperarea creatoare* a tînărului Geo Bogza sînt doar un indiciu pieziș) și cel al calofiliei fantastice. Unii comentatori au atras deja atenția că afirmația cu care se încheie fișa de prezentare de pe clapetă – „Scrie despre margin(al)i, dinspre margine“ – sună a conformism postmodern. S-ar putea să fie și așa, dar eu, unul, aș paria pe autenticitatea mesajului. Că autorul face un pas hotărît către asumarea rebelă, dezabuzată a stridențelor cotidianului, în rînd cu cei care dau tonul generației sale – e adevărat, iar riscurile nu sînt tocmai mici. (Să ne amintim de Zvera Ion care, după un debut excelent cu imaginativul volum *Copilul cafea*, a eșuat cu *Acetonă* în mlaștinile exhibiționismului biografic, virînd ulterior spre „vitaminele“ teatrului alternativ...) Că arborează, oarecum în joacă, tot felul de măști experimentaliste – este la fel de vădit, iar în acest punct, Manasia se întîlnește cu polimorful O. Nimigean, fără verva ludic-dezabuzată a celui din urmă. Provenită, parcă, dintr-un

refuz al autopastei, *Cartea micilor invazii* este o dovadă a disponibilităților autorului. Ceea ce se cîștigă însă în ordinea diversității și a virtuozității tehnice se pierde în planul forței transfiguratoare, chiar dacă *deep inside* Manasia rămîne același: un manierist rafinat și un vizionar meditativ al periferiilor citadine sedus de hipnoza scenelor tarkovskiene, un melancolic introvertit cu scăpărări de sarcasm. Arta lui de a decupa, cu delicatețe, scenarii poetice stranii, neliniștitor-fantasmatic, din textura cotidianului, se suprapune peste o experiență interioară autentică. Simulacrele societății de consum, trucurile „computeristice“, prefabricatele imaginarului actual sînt convocate în pagină (cam ostentativ, ce-i drept) spre a fi destabilizate, împinse în vertijul interiorității psihice sau în vidul care pîndește la tot pasul. Totuși, dincolo de orice considerații, senzația de ansamblu rămîne una de tatonare, de indecizie la rîspîntie. Capacitatea autorului de a crea din narațiune și ritm scenarii de atmosferă este reală (v. „caligramaticul“ *Poemul de marmură, Razor blade* ș.a.). Din nefericire, el lasă impresia – în acest volum – că nu dă ce și cît poate. Iată un exemplu, între altele, care arată direcția în care ar putea evolua: „cum trece apa peste stăvilari ca să se piardă / în noaptea cea clară / așa să treacă – în tangaj etern – / și viața ta. ori să încremenească / deodată cu tumultul cascadei / în pastelul kitsch, / între arinii printre care se strecoară / luminile de licurici. lumile / mici laolaltă cu golul major / al existenței de aici și / din viețile tale fictive / să se unească pentru totdeauna / în tabloul kitsch. iar informațiile inutile / să se disipe în aerul cu sclipici“ (*aroma*).

Atipicul Ștefan Manasia rămîne, alături de Marius Ianuș, Ruxandra Novac, Marin Mălaicu-Hondrari și alți cîțiva, nu prea mulți, în prima linie poetică a promoției sale. Este, în același timp, cel mai „artist“ dintre ei. Nu-mi rămîne decît să sper că, după intervalul pregătitor al „micilor invazii“, autorul va declanșa invaziile cele mari, decisive...

Paul Cernat